

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

4. december 2012
Sagsnr.: 2012-9273

TIL MIU & FEU

Rev. samlenotat til miljørådsmøde den 17. december 2012		
<i>Revideringen gælder tilføjelse af hele indholdet af pkt. 2 og 3.</i>		
1.	Kommissionens meddelelse om en plan for at beskytte Europas vandressourcer samt Rådets konklusioner herom – KOM (2012) 673 og DS 1712/12 <i>- Rådskonklusioner</i>	<i>Side 2</i>
2.	Europæisk semester: Kommissionens Vækstundersøgelse 2013 – miljøpolitiske aspekter <i>- Udveksling af synspunkter</i>	<i>Side 7</i>
3.	Det 7. miljøhandlingsprogram <i>Orienterende debat</i>	<i>Side 10</i>

Punkt 1

Kommissionens meddelelse om en plan for at beskytte Europas vandressourcer samt Rådets konklusioner herom – KOM (2012) 673

- *Rådskonklusioner*

- *Nyt notat*

Resume

Kommissionens meddelelse om en plan for at beskytte Europas vandressourcer sigter mod at fremme indsatsen til beskyttelse af Europas vandressourcer. I planen indgår frivillige tiltag herunder ved hjælp af vejledninger til beskyttelse af Europas vandressourcer, håndhævelse af eksisterende regulering samt en hensigt om fremsættelse af forslag til regulering af genanvendelse af vand. Centralt i planen står forbedret arealanvendelse og håndtering af vandforurening, forbedring af vandeffektivitet, øget modstandsdygtighed over for vandknaphed og forbedret forvaltning af vandressourcerne. Ved evalueringen af vandrammedirektivet senest i 2019 vil behovet for lovgivningsmæssige ændringer blive taget op til overvejelse i det omfang, den frivillige tilgang viser sig at være utilstrækkelig.

1. Status

Kommissionen sendte den 14. november 2012 ovennævnte meddelelse til Rådet.

Det cypriotiske formandskab fremlagde den 15. november 2012 udkast til rådskonklusioner om meddelelsen.

Formandskabet har sat sagen på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 17. december 2012 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse

Kommissionens meddelelse sigter mod at fremme indsatsen til beskyttelse af Europas vandressourcer. Meddelelsen bygger på Miljøagenturets *State of Water*-rapport, Kommissionens gennemgang af medlemslandenes vandplaner, Kommissionens gennemgang af politiken vedr. vandknaphed og tørke samt Kommissionens såkaldte fitness-tjek af EU-lovgivningen på ferskvandsområdet.

State of Water-rapporten og gennemgangen af medlemslandenes vandplaner viser, at kun 53 pct. af EU's vandløb og søer forventes at opfylde vandrammedirektivets målsætning om god økologisk tilstand ved udgangen af 2015. Den manglende målopfyldelse skyldes især fysiske indgreb/ændringer af vandløb, overindvinding af vand samt udledning af forurenende stoffer fra punktkilder og diffuse kilder. Næsten en tredjedel af de ferske vandområder i 17 medlemslande har således forhøjede næringsstofniveauer, og bl.a. forurening med medicinrester er et stigende problem. Vandknaphed og tørke forventes at berøre ca. halvdelen af EU's vandløbsoplande i 2030.

Forarbejderne til meddelelsen har vist, at EU-lovgivningen på ferskvandsområdet grundlæggende kan håndtere udfordringerne, om end der er behov for øget integration med fx landbrugspolitikken,

samhørigheds- og strukturfondene samt politikkerne vedrørende vedvarende energi, transport og integreret katastrofestyring. Kommissionen konstaterer i meddelelsen, at der kun i begrænset omfang er behov for ny lovgivning, men at der er behov for at forbedre implementeringen af den eksisterende lovgivning.

Kommissionen fremlægger i planen adskillige tiltag til beskyttelse af Europas vandressourcer, herunder håndhævelse af eksisterende regulering, gennemførelse af en række aktiviteter på frivillig basis samt mulig fremsættelse af nogle få forslag til ny lovgivning som beskrevet nedenfor.

Frivillige aktiviteter

Medlemslandene etablerede i 2001 sammen med Kommissionen en fælles implementeringsstrategi for vandrammedirektivet (*WFD Common Implementation Strategy, CIS*) med det overordnede mål så vidt muligt at sikre ensartet implementering af vandrammedirektivet inden for fællesskabet. Strategien er udmøntet i et uformelt samarbejde, som bl.a. har ført til udarbejdelse af ikke-bindende vejledninger o.lign. og til teknisk og videnskabelig bistand til medlemslandene i deres implementering af vandrammedirektivet. Samarbejdet og den fælles strategi ændrer ikke ved, at implementeringen af direktivet fuldt ud er det enkelte medlemslands eget ansvar. Kommissionen lægger stor vægt på indholdet af vejledningerne i forbindelse med en vurdering af, om medlemslandene har opfyldt deres forpligtelser. Noget tilsvarende vil kunne forventes af EU-domstolen.

Den fælles implementeringsstrategi for vandrammedirektivet vil ifølge Kommissionens plan fortsat spille en vigtig rolle i EU. Kommissionen foreslår flere nye vejledninger udarbejdet i CIS-regi, hvorfor medlemslandenes opbakning er afgørende for gennemførelse af planen.

Beskyttelse mod oversvømmelser kan blandt andet ske gennem udbygning af grøn infrastruktur, hvor der eksempelvis sker genoprettelse af flodbredsområder, vådområder og flodsletter. Kommissionen foreslår i den sammenhæng udarbejdelse af en CIS-vejledning om naturlige vandbindingsforanstaltninger som led i integreringen af vandressourceforvaltningen i andre politikområder.

Vandets kvantitet og kvalitet er indbydes forbundet, og den økologiske tilstand i vandområder påvirkes negativt ved overforbrug af vand. Kommissionen foreslår derfor udarbejdelse af en CIS-vejledning om økologisk gennemstrømning, dvs. om den vandmængde, der er nødvendig for at opretholde økosystemfunktionen i vandområderne.

Der er tendens til øget vandknaphed og vandstress, og Kommissionen peger på behovet for at træffe vandeffektiviseringsforanstaltninger for at nedbringe vandforbruget og samtidig spare energi. Kommissionen fremhæver kravet i vandrammedirektivet om indførelse af en prissætningspolitik, der tilskynder brugerne til effektiv vandanvendelse, og foreslår i den forbindelse udarbejdelse af en CIS-vejledning om vurdering af omkostninger og fordele ved vandrelaterede foranstaltninger. Vejledningen vil bl.a. gøre det lettere at udpege vandeffektiviseringsforanstaltninger og at gennemføre forurenere betaler-princippet.

Ifølge Kommissionen bør medlemslandene opstille mål for vandeffektivisering i de vandløbsoplande, der er eller potentielt er udsat for vandstress. Kommissionen foreslår, at der udarbejdes en CIS-vejledning om vandstressindikatorer, og at der i CIS-regi udvikles en metode til fastsættelse af vandeffektiviseringsmål. Endelig foreslår Kommissionen, at der udarbejdes en CIS-

vejledning, der kan bidrage til at udvikle handel med vand i medlemslande, som vælger en sådan mulighed.

Blandt andre frivillige aktiviteter nævner Kommissionen inddragelse af vandrelaterede produkter i arbejdsplanen for direktivet vedrørende mærkning af miljøvenligt design, indførelse af *peer review* af vandplaner inden for rammerne af den fælles implementeringsstrategi, fastsættelse af bedste praksis for nedbringelse af lækage i vandforsyningsnet til et økonomisk bæredygtigt niveau, etablering af et europæisk varslingsystem for oversvømmelse, etablering af det europæiske tørkeobservatorium, opgradering af WISE (*Water Information System for Europe*) samt etablering af Innovationspartnerskabet vedrørende vand mv.

Ved evalueringen af vandrammedirektivet, som skal ske senest i 2019, vil behovet for regulering blive taget op til overvejelse, i det omfang den frivillige tilgang måtte vise sig at være utilstrækkelig.

Håndhævelse

Kommissionen vil have fokus på at håndhæve eksisterende lovgivning, om nødvendigt gennem retssager mod medlemslande, der ikke opfylder deres forpligtelser. Som fokusområder peger Kommissionen på vandrammedirektivets bestemmelse om prissætning af vand, begrænsning af ulovlig vandindvinding, overvågning i henhold til vandrammedirektivet, direktiv om miljøkvalitetskrav og direktiv om plantebeskyttelsesmidler, handlingsprogrammer under nitratdirektivet, implementering af byspildevandsdirektivet og fastsættelse af emissionsgrænseværdier for industrielle emissioner i overensstemmelse med bedste tilgængelige teknik.

Regulering

Kommissionen fremhæver i planen genanvendelse af vand som en vandforsyningsform, der belaster miljøet i mindre omfang end andre alternative vandforsyningskilder. Der er på nuværende tidspunkt ingen EU-regulering eller EU-standard for, hvordan og i hvilket omfang vand må genanvendes, og Kommissionen tilkendegiver derfor en hensigt om at fremlægge forslag til regulering af genanvendelse af vand med henblik på at sikre, at et højt niveau for offentlig sundhed og miljøbeskyttelse opretholdes i EU.

For at fremme målsætningerne i EU's vandpolitik udpeger Kommissionen endvidere tværgående reguleringsmuligheder som indførelse af specifikke krav fra vandrammedirektivet i den fælles landbrugspolitik's krydsoverensstemmelsesmekanisme samt styrket krav om inspektion og overvågning.

Udkast til rådskonklusioner

Formandskabets udkast til rådskonklusioner støtter grundlæggende Kommissionens meddelelse, herunder blandt andet behovet for grøn vækst, behovet for implementering af eksisterende EU-regulering, integration med øvrige politikområder, behovet for sikker finansiering, behovet for korrekt prissætning af vand og genanvendelse af vand.

Ud over tiltag behandlet i Kommissionens meddelelse understreges det i udkastet, at det er vigtigt at revidere de nuværende EU-støttemuligheder for så vidt angår muligheden for at i mødegå problemer med vandknaphed og tørke samt nødsituationer forbundet med tørke.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Hverken Kommissionens meddelelse eller formandskabets udkast til rådskonklusioner har i sig selv økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Ligesom der i meddelelsen ikke annonceres mulige forslag til bindende lovgivning, der vurderes at have konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 28. november, hvor der blev afgivet følgende bemærkninger. Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærkede at Blueprintet er retvisende for vandmiljøtilstanden og virkningerne af diverse vandrelaterede lovgivninger i EU, men at der desværre ikke er tilstrækkelig fokus på håndhævelsen. DN bemærkede, at der i den danske holdning ikke er henvisninger til fx cross compliance men kun ”øget integration mellem EU politikker”. DN mener, at der i den danske holdning bør en indgå en eksplicit henvisning til at cross compliance bør være et element i en forstærket implementering og håndhævelse

DN beklagede, at kommissionens meddelelse ikke henviser til forpligtelsen i Vandrammedirektivet, om at analysere væsentlige sektorer indflydelse på vandmiljøet. Direktivet fordrer som minimum sektorerne husholdninger, landbrug og industri analyseret. DN mener at dette er af stor betydning i forhold til at skabe en rimelig prissætning og byrdefordeling af omkostningerne ved vandindsatsen.

Dansk Industri (DI) støttede den danske holdning til konklusionerne om blueprintet med særlig vægt på en forstærket indsats for prissætning af vand, opstilling af målsætninger for vandspild og retningslinjer for genbrug af vand – anvendelse af sekundavand.

7. Forhandlingssituationen

Rådets miljøgruppe har drøftet Kommissionens meddelelse og formandskabets udkast til konklusioner på møder henholdsvis 15. og 21. november 2012. Drøftelsen viste generel støtte til Kommissionens meddelelse, herunder at fokus koncentrerer om implementering af den eksisterende lovgivning frem for udarbejdelse af ny lovgivning.

Medlemsstaterne har endvidere givet udtryk for en generel tilslutning til, at vandpolitikken i højere grad integreres med øvrige politikområder, herunder specielt energi, landbrug og det marine, til øget fokus på nedbringelse vandspild i forbindelse med distribution af vand og til indførelse af EU-standarder for genanvendelse af vand. Der er ikke nævneværdig tilslutning til etablering af nye EU finansieringsordninger til håndtering af tørkeproblemstillingen.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og er enig i behovet for en plan, der skal medvirke til at fremme beskyttelsen af Europas vandressourcer.

Regeringen er især tilfreds med, at implementering af eksisterende lovgivning, behovet for vandeffektivitet og behovet for innovation er fremhævet i Kommissionens meddelelse.

Implementering af eksisterende regulering

Den eksisterende EU-regulering er omfattende og adresserer i vidt omfang udfordringerne på ferskvandsområdet. Reguleringen bygger på bl.a. forebyggelsesprincippet, princippet om udbedring ved kilden og forurenere betaler-princippet.

Der er imidlertid fortsat udfordringer i fuldt ud at efterleve reguleringen. Regeringen er derfor enig i, at der er behov for at fokusere på implementering af den eksisterende lovgivning på vandområdet, og i at nye initiativer bør tage udgangspunkt i ovennævnte principper. Der er derudover behov for øget integration mellem vandpolitikken og andre politikområder, herunder særligt energi- og landbrugspolitikken.

Regeringen vil arbejde for, at det skal være muligt for en medlemsstat at anvende hele den tildelte landdistriktskonvolut på miljø, klima- og naturforanstaltninger, herunder til opfyldelse af målene i vandrammedirektivet, og at der ikke bør stilles krav om national medfinansiering af landdistriktsstøtte, der har miljø-, klima- eller naturformål.

Behov for vandeffektivitet

Opfyldelse af målet om god tilstand i vandområderne forudsætter opretholdelse af tilstrækkelige vandressourcer og økologisk gennemstrømning. Øget vandeffektivitet og bæredygtig vandanvendelse kan derfor bidrage til målopfyldelsen.

Vandkredsløbet kender ikke til landegrænser, og vandanvendelse og arealanvendelse i ét land kan påvirke nedbør og vandressourcer i andre lande. Der bør derfor fokuseres på behovet for vandeffektivisering på europæisk plan. Dertil kommer, at indvinding og behandling af vand er energitunge processer.

Regeringen finder derfor, at der bør træffes vandeffektiviseringsforanstaltninger for at mindske vandforbruget og for at spare energi. Regeringen ønsker således fremme af mål om vandeffektivitet, herunder foranstaltninger, der kan reducere vandspild, effektivisere vanding af afgrøder samt en prissætning af vand, der kan give økonomisk incitament til at nedbringe vandforbruget. Fastsættelsen af konkrete mål for vandeffektivitet skal ske på en måde, der er omkostningseffektiv, understøtter den økonomiske genopretning og konsolidering af de offentlige finanser og tager hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne.

Regeringen finder i den forbindelse, at etablering af nye EU finansieringskilder til at adressere tørkesituationer ikke har som formål at beskytte Europas vandressourcer, men primært tjener til at afbøde de økonomiske konsekvenser af naturgivne forhold. Regeringen finder derfor, at emnet ikke bør adresseres i rådskonklusioner om planen for at beskytte Europas vandressourcer.

Behov for innovation

Europas vandressourcer er under pres og udfordringen kan ikke alene håndteres ved regulering. Regeringen ønsker derfor understreget, at der ud over reguleringen er behov for innovation og inddragelse af den private sektor, herunder til fremme af teknologiudvikling og viden på området og understøttelse af hele processen fra ide til marked.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere har været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 2

Europæisk semester: Kommissionens Vækstundersøgelse 2013 – miljøpolitiske aspekter

- *Udveksling af synspunkter*

- *Nyt notat*

Resumé

Det Europæiske Semester for 2013 bliver indledt med publiceringen af Kommissionens årlige Vækstundersøgelse. Frem mod Det Europæiske Råds møde til marts 2013 drøftes undersøgelsen i de relevante sektorråd, herunder på Miljørådsmødet den 17. december. I vækstundersøgelsen fremhæver Kommissionen fem prioriteringsområder. Under de forskellige prioriterede områder er der en række anbefalinger, der vedrører miljø og ressourcer. Mest centralt står, at Kommissionen anbefaler miljøskatter, udfasning af miljøskadelige subsidier, samt udnyttelse af vækst og jobpotentialerne ift. ressourceeffektivitet og grøn økonomi.

1. Status

Rammen for de økonomisk-politiske samarbejdsprocesser i EU, Det europæiske semester, indledes officielt med Kommissionens årlige vækstundersøgelse og afsluttes med det Europæiske Råds møde i juni 2013. Formålet med det Europæiske Semester er at styrke "ex-ante koordinationen" af den økonomiske politik, dvs. at sikre drøftelser af EU-landenes økonomiske politik forud for vedtagelsen af national politik i lyset af, at den økonomiske politik i det enkelte land kan påvirke andre lande.

Det europæiske semester starter med Kommissionens offentliggørelse og Rådets drøftelser af den årlige vækstundersøgelse. Den årlige vækstundersøgelse skal igangsætte grundige fælles drøftelser af de overordnede økonomiske udfordringer, og danne grundlag for økonomiske anbefalinger til EU-landene.

Vækstundersøgelsen er på dagsorden til miljørådsmødet den. 17. december som udveksling af synspunkter.

2. Formål og indhold

Vækstundersøgelsen giver en kort opsamling af en række analyser af EU's økonomiske udvikling, herunder forventningen om en reduktion i BNP på 3 pct. for EU i 2012 og en negativ beskæftigelsesudvikling. Desuden fremhæver undersøgelsen, at der i EU kun gøres ringe fremskridt mod en opfyldelse af 2020 målene for bl.a. reduktioner af drivhusgasser, energieffektivisering, vedvarende energi, forskning og udvikling, mm.

Disse problemstillinger danner afsæt for Kommissionens prioriteringer for medlemslandenes og unionens reformer i 2013. Prioriteringerne er de samme som i 2012, dvs. 1) differentierede og vækstfremmende fiskal konsolidering, 2) fremme af normale lånemuligheder for erhvervslivet, 3) kort og langsigtede tiltag til fremme af vækst og konkurrenceevne, 4) håndtering af den reducerede beskæftigelse, herunder de afledte sociale konsekvenser af krisen, og 5) moderniseringen af den offentlige sektor.

AGS'en anbefaler følgende elementer af relevans for miljøområdet:

- mindske skatten på arbejde og i stedet hæve niveauet af miljøskatter
- udfase miljøskadelige subsidier
- udnytte potentialet i den grønne økonomi ved at sikre forudsigelige lovgivningsmæssige rammer
- udnytte potentialet i den grønne økonomi ved at fremme udviklingen af nye markeder og nye teknologier
- udnytte potentialerne ift. jobskabelse i relation til grøn økonomi
- sikre værdifulde ressourcer inden for bl.a. affald og vand.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser for Danmark

Det styrkede makroøkonomiske samarbejde og overvågning ventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning gennem en konsistent implementering af reglerne bidrager til at understøtte makroøkonomisk stabilitet, og sikrer en bæredygtig vækst og beskæftigelse i medlemslandene.

7. Høring

Vækstundersøgelsen har endnu ikke været i høring, da den netop er offentliggjort. Rammenotat har været i høring i Miljøspecialudvalget.

Dansk Industri bemærker, at miljøskatter reducerer konkurrenceevnen for visse virksomheder. Af denne grund mener DI, at EU's anbefalinger bør tage hensyn til udviklingen i de enkelte lande. DI ønsker at påpege, at Danmark igennem årtier har været forholdsvis ambitiøs indenfor dette område og således gennemført en række grønne skattereformer, hvor den direkte skat på arbejde er blevet omlagt til indirekte grønne afgifter.

Danmarks naturfredningsforening vurderer det vigtigt, at Danmark gør gældende at vækst ikke må ske bekostning af miljø og natur, men at der reelt bør tænkes nyt i den økonomiske politik. Der bør tages reelt fat på at opbygge en grøn økonomi, fx arbejde for fælles minimumsniveau for ressourcebeskatning i EU og en udfasning af miljøskadelige subsidier. En grøn økonomi bør i højere grad baseres på at det altid er bedst og billigst for forbrugere og virksomheder at foretage bæredygtige valg. Der tillige bør (gen)indføres cross compliance i alle unionens politikker fx mellem CAP og Vandrammedirektivet, da det er uacceptabelt at et EU subsidier kan modarbejde EU's målsætninger på naturområdet. Endelig bør en grøn økonomi sikre at eksternaliteter i form af træk og negativ påvirkning af natur og miljø inddrages i økonomiske modeller.

8. Forhandlingssituationen

EU-landene ventes generelt at tage præsentationen af den årlige vækstundersøgelse 2013 til efterretning. Vækstundersøgelsen indeholder ikke landespecifikke analyser eller anbefalinger, men

kun generelle analyser og anbefalinger til euro-landene og EU som helhed.

9. Regeringens foreløbige holdning

Regeringen forventer at tage præsentationen af Annual Growth Survey 2013 til efterretning.

Punkt 3

Det 7. miljøhandlingsprogram

- *Orienterende debat*
- *Nyt notat*

Resume

Kommissionens forslag til 7. miljøhandlingsprogram "Et godt liv i en ressourcebegrænset verden" blev offentliggjort torsdag den 29. november 2012. Det 6. miljøhandlingsprogram udløb den 22. juli 2012. Rådet har senest i juni 2012 opfordret Kommissionen til at fremlægge et nyt program hurtigst muligt og samtidig angivet Rådets ønsker til indholdet af et 7. miljøhandlingsprogram.

1. Status og baggrund

Det 6. miljøhandlingsprogram udløb den 22. juli 2012. Rådskonklusionerne om 7. miljøhandlingsprogram fra juni 2012 opfordrede Kommissionen til at indarbejde de forskellige elementer i rådskonklusionerne i det kommende miljøhandlingsprogram. Kommissionen fremlagde den 29. november 2012 sit forslag til 7. miljøhandlingsprogram " *Et godt liv i en ressourcebegrænset verden*". Forslaget skal behandles efter den fælles beslutningsprocedure i Lissabontraktatens artikel 192, stk. 3.

På rådsmødet den 11. juni 2012 blev der vedtaget rådskonklusioner om Rådets ønsker til indholdet i et 7. miljøhandlingsprogram.

Rådskonklusionerne indeholdt følgende hovedelementer: en 2050-vision og rammerne for en overordnet omstilling til et grønt Europa og en grøn økonomi, der fastlægger prioriteter, målsætninger, troværdige mål og indikatorer frem mod 2020 for denne grønne omstilling.

I rådskonklusionerne bad Rådet Kommissionen om at fremlægge forslag til en styrket implementering og styrket miljølovgivning i EU. Dette omfatter udvikling af initiativer, der skal styrke implementeringen af eksisterende lovgivning herunder et særligt fokus på luft, vand, havmiljø, affald, biodiversitet, kemikalier samt klima og energi.

I rådskonklusionerne bad Rådet Kommissionen om at fremlægge forslag til en til grøn og ressourceeffektiv europæisk økonomi i forlængelse af indholdet i Køreplan til et ressourceeffektivt Europa. Dette omfatter udvikling af realistiske og opnåelige 2020 målsætninger for ressourceeffektivitet og afkobling ift. centrale ressourcer, herunder vand, råmaterialer, arealer såvel som for forbrugs- og produktionsklynger som indeholdt i Køreplanen til et ressourceeffektivt Europa. Endelig opfordres Kommissionen til at indarbejde midler, der kan understøtte udviklingen af et indre marked for bæredygtig vækst i sit forslag til det 7. miljøhandlingsprogram.

Rådskonklusionerne opfordrer endvidere Kommissionen til at indarbejde midler i sit forslag til det 7. miljøhandlingsprogram, der kan støtte udviklingen af en cirkulær og lavemissionsøkonomi.

Afslutningsvis opfordres Kommissionen til at udvikle initiativer, der kan fremme integrationen af miljømål i EU's politikker og implementeringen af disse politikker, herunder i relation til 2014-

2020 Multiannual Financial Framework. Rådet opfordrer endelig Kommissionen til at udvikle initiativer, der understøtter aktiviteterne under Kommissionens køreplan ”BNP og mere - Måling af fremskridt i en verden i forandring” fra august 2009 med henblik på at forbedre målingen af social og økonomisk fremdrift.

2. Formål og indhold

Efter Kommissions forslag skal 7. miljøhandlingsprogram, ”Living well, within the limits of our planet”, løbe frem til den 31. december 2020. Selve programmet er indeholdt i bilaget til Kommissionens forslag til beslutning.

Programmets formål:

Af Art. 2 fremgår, at programmet bygger på følgende målsætninger:

- a) at beskytte, bevare og forøge EU's naturkapital
- b) at sikre en ressourceeffektiv, grønnere og mere konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi
- c) at beskytte EU's borgere mod miljørelaterede pres og risici for sundhed og velvære
- d) at maksimere fordelene af EU's miljølovgivning
- e) at forbedre det videnskabelige grundlag for miljøpolitikken
- f) at sikre investeringer relateret til miljø- og klimapolitikken og korrigere prisfastsættelsen
- g) at forbedre integrationen af miljøet i andre politikområder og sikre politisk sammenhæng på tværs
- h) at styrke bæredygtigheden i EU's byer
- i) at øge EU's effektivitet ved at håndtere regionale og globale miljøudfordringer

Programmet er baseret på forurenere betaler princippet, forsigtighedsprincippet, princippet om forebyggende handlinger og princippet om, at forurening skal håndteres ved kilden.

Alle midler, handlinger og mål, der er fastsat i programmet, skal implementeres i overensstemmelse med princippet om smart regulering og skal forud herfor gøres til genstand for grundige konsekvensvurderinger i det omfang, det er relevant.

Artikel 3 fastslår, at Unionen og medlemslandene er ansvarlige for at sikre opnåelse af de prioritetsmål (priority objectives), der er fastlagt i programmet. Der skal sikres en sammenhængende tilgang til håndtering af de udfordringer, der er identificeret. Handlinger skal udføres i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og på det niveau, der er bedst egnet til at opnå målene i programmet.

Offentlige myndigheder - på alle niveauer - skal samarbejde med erhvervet og aktører på det sociale område, det civile samfund og borgere for at sikre en implementering af det 7. miljøhandlingsprogram.

Programmets indhold:

Programmet gennemgår først status på miljøområdet i EU efter 40 års miljølovgivning. De forbedringer, der er opnået inden for bl.a. forurening af luft, vand og jord, drivhusgasser, regulering af kemikalieområdet, nævnes, herunder at EU har verdens bedste vandkvalitet, at der er udpeget naturbeskyttelsesområder både på land og i havet, og at det i en vis udstrækning er lykkedes at integrere miljøhensyn i andre politikområder.

Det vurderes dog samtidigt, at der stadigvæk er en del miljøudfordringer, ikke mindst på grund af mangelfuld implementering af den eksisterende EU miljøregulering. Der peges bl.a. på habitatdirektivet og tab af naturkapital og økosystemer. Der henvises til, at ressourceforbruget er ineffektivt og ikke er bæredygtig, og at affald ikke håndteres hensigtsmæssigt.

Der er i programmet udviklet en 2050-vision, der skal angive retningen for handlinger op til og efter 2020. 2050-visionen har følgende ordlyd: ”I 2050 har vi et godt liv inden for planetens økologiske grænser. Vores velstand og sunde miljø kommer af en innovativ cirkulær økonomi, hvor intet går til spilde, og hvor naturressourcerne er håndteret på en måde, der styrker vores samfunds robusthed. Vores lavemissions vækst har længe været afkoblet fra ressourceforbruget i en global bæredygtig økonomi.”

Kommissionen angiver, at det 7. miljøhandlingsprogram skal komplementere de tiltag, der allerede er i gang, som f.eks. landsigtede strategier inden for biodiversitet, ressourceeffektivitet og et lavemissionssamfund, samt tiltag inden for energi, transport, landbrug og landdistriksudvikling, fiskeri og sammenhængskraft. Herudover nævnes de internationale aftaler på miljøområdet, herunder ikke mindst udkommet af Rio+20 topmødet, hvor en inkluderende grøn økonomi er en central del af en bredere strategi for bæredygtig udvikling.

Programmet har defineret 9 prioritetsmål, som EU skal opnå i perioden frem til 2020.

Kommissionen understreger, at det primært er på nationalt, regionalt og lokalt niveau, der er behov for tiltag for at indfri prioritetsmålene under henvisning til subsidiaritetsprincippet. Der kan dog være behov for yderligere tiltag på EU niveau. Miljøområdet er delt kompetence i EU. Formålet med programmet er derfor at skabe et fælles ejerskab til de fælles mål og sikre et ensartet grundlag for erhvervet og offentlige myndigheder.

Forslaget er bygget op omkring tre hovedafsnit og i alt 9 prioriterede mål (”priority objectives”).

A. De prioriterede temaer

- 1) Beskytte, bevare og forbedre EU's naturkapital
- 2) Omstille EU til en ressourceeffektiv, grøn og konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi
- 3) Beskytte EU's borgere mod miljørelaterede belastninger og risici for deres sundhed og trivsel

B. Rammerne for gennemførelse

- 4) Få størst muligt udbytte af EU's miljølovgivning
- 5) Forbedre evidensgrundlaget for miljøpolitiske tiltag
- 6) Sikre investeringer til miljø- og klimapolitikken og sikre en korrekt værdiansættelse
- 7) Forbedre integrationen af miljøhensyn og den indbyrdes sammenhæng mellem politikker

C. Håndtering af lokale, regionale og globale udfordringer

- 8) Forbedre bæredygtighed i EU's byer.
- 9) Øge EU's effektivitet ved løsning af regionale og globale Miljøproblemer

Disse 9 prioriterede mål er gennemgået i det nedenstående.

A. De prioriterede temaer

Prioriteret mål nr. 1: Beskytte, bevare og forbedre EU's naturkapital

Kommissionen konstaterer udfordringer med bl.a. at nå målene i biodiversitetsstrategien, implementeringen af fugle- og habitatdirektiverne, samt målene i vandrammedirektivet for ”god økologisk status” i 2015. Det fremhæves ligeledes, at det vil være vanskeligt at nå målene i havstrategidirektivet i 2020.

Det fremgår, at programmet i 2020 skal sikre følgende:

- a) Tabet af biodiversitet og nedbrydningen af økosystem tjenesteydelser er stoppet, og økosystemer og deres tjenesteydelser er bevaret og styrket.
- b) Presset på ferskvand og kystvande er signifikant reduceret for at opnå, fastholde eller styrke en god status, jf. vandrammedirektivet.
- c) Presset på vandet i havene er reduceret med henblik på at fastholde eller opnå en miljøtilstand som krævet i havstrategidirektivet.
- d) Påvirkningen af økosystemer og biodiversitet fra luftforurening er yderligere reduceret.
- e) Arealanvendelsen sker på en bæredygtig måde, jorden er tilstrækkelig beskyttet, og oprensning af forurenede jord er godt i gang.
- f) Næringsstofferne (nitrogen og fosfor) er håndteret på en mere bæredygtig og ressourceeffektiv måde.
- g) Skove og de tjenesteydelser, som de indeholder, er beskyttet og deres modstandsdygtighed overfor klimaforandringer er forbedret.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Fuldstændig implementering af EU's biodiversitetsstrategi
- b) Fuldstændig implementering af ”Blueprint to Safeguard Europe’s water Resources”.
- c) En styrket indsats for at sikre en sund fiskebestand senest i 2020. Indsatsen skal først fokusere på, at der fra 2015 kun fiskes på eller under det maksimale niveau for bæredygtighedsbeskyttelsesniveauer.
- d) Styrke indsatsen for at nå fuldstændig overholdelse af EU's luftkvalitetsregulering og ved at definere strategiske mål og handlinger efter 2020.
- e) Styrke indsatsen for at reducere jorderosion og øge det organiske indhold i jord, at rense forurenede grunde og styrke integrationen af arealforvaltningsaspekter i koordinerede beslutningsprocesser involverende alle relevante niveauer af myndigheder, støtte vedtagelsen af mål for jord og brug af land som en ressource samt mål for planlægning.
- f) Videre skridt til reduktion af udledninger af nitrogen og fosfor, herunder fra spildevand fra byer og industri samt fra brug af gødning.
- g) Udvikling og implementering af en ny EU skovstrategi, som bidrager til en mere strategisk tilgang til at beskytte og forbedre skovene.

Prioriteret mål nr. 2: Omstille EU til en ressourceeffektiv, grøn og konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi

Kommissionen anfører, at programmet i 2020 skal sikre følgende:

- a) EU har opfyldt sine 2020 mål for klima og energi og arbejder på at reducere drivhusgasemissioner med 80-95 % i 2050 i forhold til niveauet i 1990. Dette er en del af den globale indsats for at begrænse den gennemsnitlige temperaturstigning til under 2 grader C.
- b) Den overordnede miljøpåvirkning fra EU's industri i alle store industrisektorer er markant begrænset, og ressourceeffektiviteten er forøget.

- c) Den overordnede miljøpåvirkning fra produktion og forbrug er reduceret, særligt i forhold til fødevarer, bolig og transport.
- d) Affald er håndteret som en ressource, affald genereret pr. person er faldet drastisk, energiudnyttelse er begrænset til ikke-genanvendelige materialer, og deponering af genanvendelse og komposterbare materialer er stoppet helt.
- e) Vandpresset i EU er stoppet eller signifikant reduceret.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Fuldstændig implementering af Klima- og Energipakken og enighed om EU's klima- og energipolitiske ramme for perioden efter 2020.
- b) Anvendelsen af "Bedst anvendelige teknik" (BAT) og styrkelse af indsatsen for at fremme udviklingen af nye teknologier, processer og tjenester.
- c) Drivkraft til offentlig og privat forskning samt innovationstiltag, der er nødvendige for at udrulle innovative teknologier, systemer og forretningsmodeller.
- d) Etablering af en sammenhængende ramme for bæredygtig forbrug og produktion samt fastlæggelse af mål for den overordnede påvirkning fra forbrug.
- e) Fuld implementering af affaldslovgivningen, efterlevelse af affaldshierarkiet, herunder udfasning af anvendelsen af deponering etc.
- f) Forbedret vandeffektivitet ved at sætte mål på flodbassinsniveau og bl.a. anvendelse af "waterpricing".

Prioriteret mål nr. 3: Beskytte EU's borgere mod miljørelaterede belastninger og risici for deres sundhed og trivsel

Kommissionen fastlægger, at programmet i 2020 skal sikre følgende:

- a) Luftkvaliteten i EU er markant forbedret.
- b) Støjforureningen i EU er faldet markant.
- c) Høje standarder for sikkert drikkevand og badevand.
- d) Kombinationseffekter fra kemikalier og sikkerhedshensyn i forhold til hormonforstyrrende stoffer er effektivt adresseret. Der er foretaget en vurdering og minimering af risikoen for miljø og sundhed ved brug af farlige stoffer, herunder kemikalier i produkter.
- e) Sikkerheden i forbindelse med nanomaterialer er effektivt håndteret som en del af en sammenhængende tilgang på tværs af lovgivningen.
- f) Markant fremdrift i forhold til klimatilpasning.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Implementering af en opdateret EU-politik om luftkvalitet baseret på den seneste videnskabelige viden samt midler til at håndtere luftforurening ved kilden.
- b) Markant forøget indsats for at implementere drikkevandsdirektivet og badevandsdirektivet.
- c) En EU strategi for et non-toxic miljø støttet af en omfattende videnbase om kemikaliepåvirkningen og toxiciteten og promovning af bæredygtig substitution.
- d) Aftale og implementere en EU klimatilpasningsstrategi med integration af klimatilpasning og katastrofehandtering i væsentlige EU politikker, initiativer og sektorer.

B. Rammerne for gennemførelse

Kommissionen har vurderet, at der er behov for 4 tværgående understøttende elementer for at sikre gennemførelsen af prioritetsmålene 1-3. Det drejer sig om:

Prioriteret mål nr. 4: Få størst muligt udbytte af EU's miljølovgivning

- a) EU's borgere skal have adgang til klar information om, hvordan EU's miljølovgivning er implementeret.
- b) Implementering af specifik miljølovgivning er forbedret.
- c) Respekten for EU miljølovgivning er genindført i alle administrative niveauer, og et "level-playing field" på det indre marked er sikret.
- d) Borgerens tillid og tro på EU's miljølovgivning er forøget.
- e) Princippet om en effektiv juridisk beskyttelse af borgerne og deres organisationer er gennemført.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Etablering af systemer på nationalt niveau, der aktivt formidler information om, hvordan EU's miljølovgivning er implementeret, sammenholdt med et overblik på EU niveau over udviklingen i de enkelte medlemslande.
- b) Partnerskabsimplementeringsaftaler mellem medlemslandene og Kommissionen.
- c) Bindende kriterier for medlemslandenes effektive tilsyn og håndhævelse til en stor del af EU miljølovgivningen, og udvikling af en tilsvarende kapacitet på EU niveau, der skal håndtere situationer, hvor der er grund til bekymring.
- d) Etablering af konsistente og effektive mekanismer på nationalt niveau med henblik på håndtering af klager over implementeringen af EU's miljølovgivning.
- e) At nationale bestemmelser om domstols- og klageadgang reflekterer EU domstolens domspraksis og promovering af ikke-retlige konflikthåndteringssystemer på miljøområdet.

Prioriteret mål nr. 5: Forbedre evidensgrundlaget for miljøpolitiske tiltag

Kommissionen vurderer, at der er et særligt behov for vidensopbygning inden for:

- klimaforandringer og naturkatastrofer
- forståelsen af handlemønstre inden for bæredygtigt forbrug og produktion
- sundhed og miljømæssige implikationer af hormonforstyrrende stoffer, cocktail effekter, kemikalier i produkter og nanomaterialer
- overblik over drivhusgasmålinger, overvågning og monitorering

Med henblik på forbedring af vidensgrundlaget for miljøpolitikken angiver Kommissionen, at programmet skal sikre følgende:

- a) Politikere og erhvervet skal have et bedre grundlag for at udvikle og implementere miljø- og klimapolitikker.
- b) Forbedret forståelse af og mulighed for at evaluere og håndtere opståede miljø- og klimarisici.
- c) Styrket sammenhæng mellem politik og videnskab på miljøområdet.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Koordinering og fokusering på forskning på EU niveau og i medlemslandene
- b) Vedtagelse af en systematisk tilgang til risikohåndtering
- c) Simplificering, strømlining og modernisering af miljø- og klimaforandringsdata, informationssamling, håndtering og formidling

Prioriteret mål nr 6: Sikre investeringer til miljø- og klimapolitikken og sikre en korrekt værdiansættelse

Miljøpolitiske mål inden for miljø og klima er opnået på en omkostningseffektiv måde og er støttet af tilstrækkelig finansiering.

- a) Den private sektors bidrag til miljø- og klimarelaterede udgifter er øget.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) En progressiv udfasning af miljøskadelige subsidier, øget brug af markedsbaserede instrumenter, herunder skat, prisfastsættelse samt udvidelse af markedet for miljømæssige varer og tjenester med rimelig justering i forhold til uheldige sociale implikationer.
- b) Facilitering af adgang til innovative finansielle instrumenter og økonomisk støtte til miljøteknologi.
- c) Tilstrækkelig reflektering af miljø- og klimaprioriteringer i politikker, der skal støtte økonomisk, social og territorial sammenhæng.
- d) Fuld brug af tilgængelige EU midler til miljøområdet, herunder markant forbedring af brugen af EU's Multiannual Financial Framework 2014-2020 og fastlæggelse af 20 % af budgettet til klimaforandringer gennem integration af klimahandlinger, benchmarking, målsætning, monitorering og rapportering.
- e) Udvikling og anvendelse af et system til rapportering og sporing af miljørelaterede udgifter i EU budgettet, særligt klima og biodiversitet, i 2014.
- f) Integration af miljø- og klimarelaterede overvejelser og passende landespecifikke anbefalinger i processen for det europæiske semester, når det er relevant for de enkelte medlemslandes muligheder for at udvikle en bæredygtig vækst.
- g) Udvikling og anvendelse af alternative indikatorer, som komplementerer og støtter en "beyond GDP" tilgang, herunder måle bæredygtig udvikling og fortsætte arbejdet med at koble økonomiske indikatorer med miljømæssige og sociale indikatorer.

Prioriteret mål nr. 7: Forbedre integrationen af miljøhensyn og den indbyrdes

Sektorpolitikker i EU og på medlemslandsniveau er udviklet og implementeret på en måde, der understøtter relevante miljø- og klimarelaterede mål.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Integration af miljø- og klimarelaterede forhold og incitamenter i politiske initiativer, herunder ved revurderinger og reformering af eksisterende politikker på både EU og nationalt niveau.
- b) Gennemførelse af en vurdering af den miljømæssige, sociale og økonomiske effekt af politiske initiativer på EU og nationalt niveau for at sikre sammenhæng og effektivitet.

C. Håndtering af lokale, regionale og globale problemstillinger

Prioriteret mål nr. 8: Forbedre bæredygtigheden for EU's byer

- a) En overvægt af byerne i EU implementerer politikker for bæredygtig byplanlægning og design.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Definition af og aftale om et sæt kriterier til vurdering af byers miljømæssige adfærd, herunder økonomiske og sociale virkninger.
- b) At byer har information om og adgang til finansiering til at støtte bymæssig bæredygtighed.

Prioriteret mål nr. 9: Øge EU's effektivitet ved løsning af regionale og globale miljøproblemer

- a) Resultatet af Rio+20 er fuldt integreret i EU's eksterne politikker, og EU bidrager effektivt til de globale udfordringer ved at implementere de aftalte mål.
- b) EU giver effektiv støtte til nationale, regionale og internationale indsatser målrettet miljø- og klimaudfordringerne og en bæredygtig udvikling.
- c) Belastningen fra EU's forbrug på miljøet uden for EU's grænser er reduceret.

Kommissionen angiver, at dette særligt forudsætter:

- a) Vedtagelse af bæredygtige udviklingsmål om i) en grøn økonomi, ii) universel tilpasning dækkende miljømæssige, sociale og økonomiske aspekter, iii) udvikling af mål og indikatorer, iv) sammenhængende og integreret "post-2015 udviklingsramme", der støtter klimaområdet
- b) Styrkelse af UNEP
- c) Styrkelse af finansiering
- d) Indgåelse af strategiske landepartnerskaber
- e) Engagement i globale miljøkonventioner
- f) Ratifikation af alle multilaterale miljøaftaler før 2020
- g) Vurdering af miljøpåvirkningen i en global kontekst af EU's forbrug af madvarer og andre varer.

Overvågning af udviklingen

Kommissionen vil sikre, at implementering af miljøhandlingsprogrammet bliver målt via EU2020's normale overvågningsproces. Evaluering af programmet vil blive gennemført før 2020 bl.a. på basis af Det Europæiske Agentur (EEA) rapport om miljøets tilstand.

Der vil blive anvendt samme indikatorer, som de der anvendes af EEA. Herudover vil der blive udviklet tillægsindikatorer i forbindelse med processen under Køreplanen for et Ressource Effektivt Europa.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europaparlamentets udtalelse foreligger ikke.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da det handler om en overordnet politisk ramme for EU.

5. Konsekvenser for Danmark

Programmet har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark. En gennemførelse af et 7. miljøhandlingsprogram vil kunne have statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Der vil blive foretaget grundige analyser af de økonomiske konsekvenser af konkrete initiativer under programmet, når disse fremlægges af kommissionen. I forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af et forslag til det 7. miljøhandlingsprogram har Kommissionen fremlagt en samlet konsekvensanalyse af forslaget.

6. Høring

Programmet har endnu ikke været sendt i selvstændig høring. Kommenteret dagsorden har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget.

Danmarks naturfredningsforening byder velkommen, at Kommissionens forslag til et 7. Miljøhandlingsprogram endelig er fremlagt. De ni prioriteter dækker overordnet hovedudfordringerne, men som langt hen ad vejen mangler konkrete kvantitative målsætninger og forpligtende initiativer. Danmark bør i den forbindelse lægge vægt på, at følge sin hidtidige holdning om, at programmet skal indeholde konkrete kvantitative målsætninger. Rådskonklusionerne fra juni 2012 bør fastholdes og udbygges. Der bør være styrkede målsætninger for ressourceområdet (målsætninger for ressourceforbrug, affald og genbrug af materialer), og at det bør sikres, at der kommer konkrete initiativer til at sikre sundhed og miljøet herunder konkrete og ambitiøse målsætninger angående kemikalier i miljøet og cocktaileffekter dvs. manglerne i REACH. Der bør tillige gentages, at der er behov for yderligere integration af miljømål i alle EU's politikker og implementeringen af disse politikker og at miljø, natur og klima bør have en fremtrædende rolle i 2014-2020 Multiannual Financial Framework.

DI er enig i regeringens foreløbige generelle holdning. Men da mange af handlingerne og målene i de prioriterede temaer er meget løst beskrevet, er det ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere konsekvenserne heraf. DI følger arbejdet i Rådet og Kommissionen vil derfor i en senere høringsproces komme med bemærkninger til de mere specifikke forslag.

7. Forhandlingssituationen

Forhandlingerne om forslaget er endnu ikke påbegyndt.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark hilser Kommissionens forslag velkomment og vil arbejde for et 7. Miljøhandlingsprogram, der afspejler hovedelementerne fra rådskonklusionerne fra juni 2012. Det understreges, at der skal sikres sammenhæng mellem mål, midler og finansiering af et 7. miljøhandlingsprogram. Der lægges fra dansk side vægt på, at grundige analyser af økonomiske konsekvenser af konkrete tiltag og evt. målsætninger i Kommissionens forslag er påkrævede.